

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 13/02-48

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. marca 2003 v senáte zloženom z predsedu Jána Klučku a zo sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Alexandra Bröstla o sťažnosti JUDr. P. P., bytom Ž., zastúpeného komerčným právnikom JUDr. I. M., Ž., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 31/00 takto

r o z h o d o l :

Základné právo JUDr. P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 31/00 p o r u š e n é n e b o l o.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 25. januára 2002 doručené podanie JUDr. P. P. (ďalej len „sťažovateľ“), bytom Ž., zastúpeného advokátom JUDr. L. P., Advokátska kancelária, B., označené ako „Návrh v zmysle čl. 130 písm. f) Ústavy SR na začatie konania v zmysle čl. 127 Ústavy SR“, v ktorom namietal porušenie svojich práv zaručených v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Sťažovateľ uviedol, že 13. apríla 2000 „*podal na Okresnom súde v Žiline žalobu proti žalovanej strane Slovenská republika, zast. Ministerstvom spravodlivosti SR o ochranu osobnosti. Vec bola na Okresnom súde v Žiline vedená pod sp. zn. 14 C 481/00.*

Všetci sudcovia Okresného súdu a Krajského súdu v Žiline sa cítili zaujatí, a preto NS SR uznesením sp. zn. Nc 99/2000 z 23. 06. 2000 prikázal vec na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súde Bratislava III. Na Okresnom súde Bratislava III. je vec vedená pod sp. zn. 27 C 31/00. ...

Dňa 06. 10. 2000 sťažovateľ v zmysle § 17 ods. 1 Zákona č. 80/1992 Zb. v znení noviel podal sťažnosť na prietahy v konaní, na ktorú mu odpovedala sudkyňa poverená zastupovaním predsedu okresného súdu po uplynutí lehoty stanovenej § 25 ods. 1, 2 Zákona č. 80/1992 Zb. v znení neskorších noviel, dvojvetovou odpoveďou z 11. 01. 2001. Sťažnosť bola vedená na Okresnom súde Bratislava III. pod Spr 2130/2000. Odpoveď neobsahuje v podstate žiaden záver ani opatrenia smerujúce k odstráneniu prietahov v konaní. ...

Dňa 27. 12. 2000 sťažovateľ v súlade s ustanovením § 27 ods. 1 písm. b) Zákona č. 80/1992 Zb. požiadal predsedníčku Krajského súdu v Bratislave o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy v konaní Okresného súdu Bratislava III. Žiadosť vedená na KS v Bratislave pod Spr 2001/01 bola vybavená odpoveďou predsedníčky Krajského súdu Bratislava z 5. 04. 2001 s tým, že sťažovateľova žiadosť o prešetrenia vybavenia sťažnosti bola opodstatnená. ...

Sťažovateľ podotýka, že na výzvu súdu zaplatil dňa 29. 05. 2001 súdny poplatok. V označenej veci bol nariadený termín pojednávania na 05. 10. 2001, pričom podľa údajov z pojednávania žalovaná strana prevzala predvolanie na pojednávanie 12. 06. 2001, pričom jej bola zároveň doručená i žaloba s výzvou na vyjadrenie sa k žalobe. Na pojednávanie dňa 05. 10. 2001 sa bez ospravedlnenia zástupca žalovanej strany nedostavil a súdu nebolo doručené vyjadrenie žalovanej strany. Pojednávanie dňa 05. 10. 2001 bolo odročené na nový termín 14. 12. 2001, pričom žalovanej strane bolo nové predvolanie doručené 12. 10. 2001. Na pojednávanie sa zástupca žalovanej strany dňa 14. 12. 2001 bez ospravedlnenia nedostavil a k tomuto termínu žalovaná strana nedoručila ani vyjadrenie k žalobe. Pojednávanie bolo odročené na nový termín 01. 03. 2002.“

Sťažovateľ ďalej poukázal na niektoré právne názory ústavného súdu vyslovené v súvislosti s porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (II. ÚS 81/99, II. ÚS 26/95, I. ÚS 70/98, I. ÚS 44/99). Okrem toho uviedol:

«Podľa názoru sťažovateľa konanie o ochranu osobnosti svojou povahou patrí medzi veci s prioritným vybavovaním, ktorým musí byť venovaná osobitná pozornosť. V konaniach vo veciach ochrany osobnosti viac ako v iných veciach platí zásada, podľa ktorej „neskorá spravodlivosť nie je žiadna spravodlivosť“.

Význam konania vo veciach ochrany osobnosti z hľadiska samotnej rýchlosti konania si uvedomoval aj zákonodarca, a preto v ustanovení § 200i O. s. p. určil lehoty, v ktorých sú súdy povinné konať.

Podľa § 200i ods. 2 O. s. p. súd je povinný vo veciach ochrany osobnosti konať o veci samej najneskôr do 30 dní od podania žaloby.

Podľa § 200i ods. 4 O. s. p. súd je povinný rozhodnúť vo veci ochrany osobnosti najneskôr do 1 roka od podania žaloby.

Z predchádzajúcej chronológie jednotlivých úkonov konajúceho súdu a zo súčasného stavu veci je zjavné, že konajúci súd postupoval v rozpore s ustanovením § 200i ods. 2 O. s. p. a súčasný stav veci je v rozpore s ustanovením 200i ods. 4 O. s. p.

Sťažovateľ síce využil prostriedky na urýchlenie konania, ktoré mu poskytuje zákon (Zákon č. 80/1992 Zb. o štátnej správe súdov v znení noviel), súčasný stav veci však preukazuje, že takéto prostriedky sú vo všeobecnosti málo účinné.»

Sťažovateľ sa vyjadril k trom kritériám rozhodujúcim pri posudzovaní zbytočných prietáhov v konaní. Prejednávanú vec nepovažoval za skutkovo a právne zložitú a svoje správanie označil za súčinnosť. Ďalej uviedol:

„Podľa názoru sťažovateľa zbytočné prietahy sú spôsobené správaním štátneho orgánu, v danom prípade súdu, ktorý svojim postupom zároveň aj porušuje právo sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote.

Naviac, sťažovateľ poukazuje na to, že vo všeobecnosti prietahy spôsobené účastníkmi konania, i nimi nezavinené, nemožno pričítať štátu. Výnimku však tvorí tá situácia, ak ich ako účastník spôsobil štát alebo jeho orgány. A práve v prípade veci vedenej na Okresnom súde Bratislava III. pod sp. zn. 27 C 31/00 je účastníkom konania štát na strane žalovanej, zastúpený najvyšším orgánom štátnej správy súdov, Ministerstvom spravodlivosti SR, a práve tento účastník svojim konaním, keď sa bezdôvodne nezúčastňuje konania, sa podieľa na vytváraní zbytočných prietáhov a bráni prejednaniu veci v primeranej lehote. ...

Znovu s poukázaním na chronológiu postupov súdov možno bez najmenších pochybností podľa názoru sťažovateľa konštatovať, že súdy nepostupujú v súlade s ustanovením § 200i O. s. p. a tak dochádza k porušovaniu práv priznaných čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Podľa názoru sťažovateľa súd nepostupoval správne hlavne pri tom, keď spôsobil prietahy nariadením termínu pojednávania, stanovil prídlhú dobu medzi dvoma pojednávaniami, a hlavne zaslal originál súdneho spisu namiesto jeho kópie inému súdu, napriek tomu, že sťažovateľ nebol účastníkom disciplinárneho konania, ktoré bolo vedené na Krajskom súde v Žiline, a ku ktorému bol spis zaslaný. Sťažovateľ zastáva názor, že disciplinárnemu súdu stačilo zaslať kópiu súdneho spisu. ...

Sťažovateľ sa nedomáha toho, aby ústavný súd rozhodol o tom, aby príslušný súd vo veci konal, pretože táto povinnosť vyplýva súdom SR vzhľadom na špecifickosť žaloby v zmysle § 200i O. s. p.

Dlhodobé čakanie na spravodlivosť zvyšuje a predlžuje traumy sťažovateľa, ktorá bola spôsobená stranou, ktorá je žalovaná v spore, a preto sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd SR svojim rozhodnutím priznal sťažovateľovi primerané finančné

zadosťučinenie, pričom povinnou stranou bude Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR.

... Sťažovateľ zároveň žiada, aby ústavný súd zaviazal označený subjekt k náhrade trov konania pred Ústavným súdom SR.

Sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd SR po vykonaní dôkazov potrebných na zistenie stavu veci v zmysle § 33 ods. 1 Zákona č. 38/1993 Z. z. v znení noviel rozhodol a vydal tento Nález

Právo JUDr. P. P. priznané čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.

JUDr. P. P. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.000.000,- (jedenmilión) Sk, ktoré vyplatí Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR v lehote 1 mesiaca od vydania nálezu Ústavného súdu SR.

JUDr. P. P. sa priznávajú trovy konania pred Ústavným súdom SR tak ako budú vyčíslené, ktoré vyplatí Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, v lehote 1 mesiaca od vydania nálezu Ústavného súdu SR. “

Kedže návrh sťažovateľa spĺňal všetky zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a neexistovali žiadne dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ústavný súd tento návrh 20. februára 2002 prijal na ďalšie konanie.

Podľa § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde sa ústavný súd 26. februára 2002 obrátil na predsedu Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) so žiadosťou o vyjadrenie k prijatému návrhu sťažovateľa.

V odpovedi na výzvu ústavného súdu doručenej ústavnému súdu 14. marca 2002 sťažovateľ o. i. uviedol:

„Na základe Vašej výzvy z 26. 2. 2002 č. k. II. ÚS 13/02-17 si Vám dovoľujem oznámiť, že podľa § 30 od. 1, zák. č. 38/ 1993 Z. z. v znení neskorších predpisov trvám na ústnom pojednávaní vo veci prijatej sťažnosti JUDr. P. P.“

Predseda okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti JUDr. P. P. vo veci sp. zn. 27 C 31/00 (Spr. 3152/2002) z 11. apríla 2002 (doručeného ústavnému súdu 16. apríla 2002) uviedol:

„Z predmetného spisu sp. zn. 27 C 31/00 som zistil, že dňa 13. 1. 2000 vec žalobcu: JUDr. P. P. proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR o ochranu osobnosti napadla na Okresný súd v Žiline.

9. 5. 2000 návrh žalobcu na prikázanie veci Okresnému súdu Bratislava III.

12. 5. 2000 predloženie námietok zaujatosti sudcov Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie.

9. 6. 2000 predloženie veci Krajského súdu v Žiline na rozhodnutie Najvyššiemu súdu SR.

3. 7. 2000 doručené rozhodnutie o prikázaní veci Okresnému súdu Bratislava III Krajskému súdu v Žiline.

14. 7. 2000 vrátenie spisu Okresnému súdu v Žiline.

3. 8. 2000 odstúpenie veci Okresnému súdu Bratislava III.

24. 8. 2000 vec zapožičaná na Krajský súd v Žiline k disciplinárnemu riešeniu sudcu k Spr. 7549 2000 – Pers.

30. 4. 2001 vrátenie zapožičaných spisov Najvyšším súdom SR.

10. 5. 2001 úkon sudcu – výzva na zaplatenie súdneho poplatku.

31. 5. 2001 záznam o zložení požadovaného súdneho poplatku.

11. 6. 2001 vytýčený termín pojednávania na deň: 5. 10. 2001 a vyžiadanie vyjadrenia protistrany.

19. 6. 2001 rozšírenie a upresnenie návrhu.

13. 8. 2001 vylúčenie veci náhrady škody na samostatné konanie.

5. 10. 2001 pojednávanie odročené na 14. 12. 2001 z dôvodu predvolania žalovaného, ktorý sa na pojednávaní nezúčastnil a zapožičanie vyšetrovacieho spisu.

14. 12. 2001 pojednávajúce odročené na 1. 3. 2002 z dôvodu neprítomnosti žalovaného. Uloženie poriadkovej pokuty žalovanému za neprítomnosť na pojednávaniach dňa 5. 10. a 14. 12. 2001. Dňa 1. 3. 2002 pojednávajúce odročené na 6. 3. 2002 za účelom vyhlásenia rozsudku.

Dňa 6. 3. 2002 – vyhlásenie rozsudku.

K veci:

Ako to vyplýva z faktografického prehľadu konania sudca vybavujúci vec v tejto konal plynulo s výnimkou obdobia kedy bola vec zapožičaná pre účely disciplinárneho konania Krajskému súdu v Žiline do času pokiaľ vec nebola vrátená disciplinárnym súdom Najvyšším súdom SR na opätovné žiadosti sudcu o vrátenie spisu. Mám za to, že sudca postupoval správne pokiaľ predmetný spis zapožičal žiadajúcemu disciplinárnemu súdu.

V predmetnej veci sudca rozhodol v najkratšom možnom termíne potom, ako riadne zistil skutkový stav veci a to jednak vzhľadom na dispozíciu žalobcu so žalobným návrhom, ktorý po uplynutí ročnej lehoty so žalobným návrhom disponoval a jednak s ohľadom na disciplínu žalovaného, ktorý sa bez ospravedlnenia na dva vytyčené termíny pojednávania nezúčastnil. Lehota stanovená v § 200i ods. 4 resp. jej nedodržanie podľa môjho názoru nemá za následok automatické konštatovanie porušenia práva vyplývajúceho z článku 48 ods. 2 Ústavy SR na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Ide len o formálne deklarovanie záujmu spoločnosti na neodkladnom riešení neoprávnených zásahov do osobnosti osôb, čo v žiadnom prípade neznamená prelomenie zásad, ktorými je viazané občianske súdne konanie.

V tejto súvislosti upozorňujem na podanie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 28. 9. 2001 doručené Ústavnému súdu SR dňa 2. 10. 2001 s ktorým sa v plnej miere stotožňujem. Sťažnosti sťažovateľa navrhujem nevyhovieť.

Na ústnom prejednaní veci pred Ústavným súdom SR netrvám“.

Ústavný súd po vyžiadaní spisu od okresného súdu a po oboznámení sa s ním nariadil vo veci ústne pojednávajúce na 27. november 2002, na ktorom sa účastníci konania nezúčastnili (predseda okresného súdu svoju neúčasť ospravedlnil faxom z 27. novembra 2002).

Právny zástupca sťažovateľa JUDr. L. P. oznámil listom doručeným ústavnému súdu 4. decembra 2002 tieto skutočnosti:

„Na základe informácie poslanca T. C. som si dňa 27. 11. 2002 o 11,30 hod. prevzal doporučenú zásielku obsahujúcu informáciu o konaní ústneho verejného pojednávania na Ústavnom súde Slovenskej republiky dňa 27. 11. 2002 o 10,30 hod. Oznámenie o uložení zásielky som obdržal v piatok 22. 11. 2002 okolo 12,00 hod., v dňoch 25. 11. a 26. 11. som mal pracovné povinnosti v parlamente, a vzhľadom na skutočnosť, že doručovacia pošta Martinčekova 32 je otvorená v čase od 8,00 – 13,30 hod. nemohol som si zásielku reálne vyzdvihnúť.

Z toho dôvodu som sa nemohol pojednávania nielen zúčastniť, ale ani ospravedlniť. Z toho istého dôvodu nemohol byť o pojednávaní informovaný ani JUDr. P. P. ...“

Okrem toho uviedol, že 15. októbra 2002 požiadal v zmysle § 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 132/1990 Zb. o advokácii v znení neskorších predpisov o pozastavenie výkonu advokácie a že vypovedal splnomocnenie sťažovateľovi s tým, že ten si zvolí nového právneho zástupcu.

Sťažovateľ ďalej 8. januára 2003 splnomocnil svojím zastupovaním v konaní pred ústavným súdom (listom doručeným ústavnému súdu 10. januára 2003) komerčného právnik JUDr. I. M., Ž. Súčasne oznámil ústavnému súdu, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci. Podaním z 23. januára 2003 (doručeným ústavnému súdu 27. januára 2003) si právny zástupca sťažovateľa uplatnil nárok na náhradu trov konania, keď v ňom uviedol:

„V právnej veci JUDr. P. P., bytom Ž. žiadam ako splnomocnený právny zástupca sťažovateľa, aby Ústavný súd SR v konaní č. j. II. ÚS 13/02 priznal môjmu klientovi v súlade s ust. § 36 odst. 2 Zák. č. 38/93 Z. z. nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 20.850, - Sk.

Vyúčtované trovy právneho zastúpenia pozostávajú z nasledovných úkonov:

1. Prevzatie a príprava (úkon vykonal JUDr. L. P., ktorý vypovedal plnomocenstvo z dôvodu voľby za poslanca Národnej rady). Sadzba tarifnej odmeny: 3.100,- Sk v zmysle § 13 odst. 1 Vyhl. 240/90 Zb.

2. Podanie – sťažnosť (úkon vykonal JUDr. L. P., ktorý vypovedal plnomocenstvo z dôvodu voľby za poslanca Národnej rady). Sadzba tarifnej odmeny: 3.100,- Sk v zmysle § 13 odst. 1 Vyhl. 240/90 Zb.

3. Prevzatie a príprava (úkon vykonal JUDr. I. M.). Sadzba tarifnej odmeny: 14.650,- Sk v zmysle Vyhl. 591/02 Z. z. “

II.

Sťažovateľ sa svojím návrhom domáhal vyslovenia porušenia svojho práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...“, ako aj práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého „Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...“

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným... rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria súd považuje aj povahu prejednáwanej veci.

Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd prihliada na lehoty,

ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone (porovnaj napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 64/97, na ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje), ale ich nedodržanie samo osebe nepovažuje za porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je potrebné vykladať a aplikovať nielen s ohľadom na lehoty uvedené v zákone, ale aj s ohľadom na povahu a konkrétne okolnosti prípadu. So zreteľom na konkrétne okolnosti sa totiž ani v prípadoch zákonom ustanovených lehôt napadnutý postup štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 63/00).

Sťažovateľ namietal porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru predovšetkým vo všeobecnosti, a to s poukazom na § 200i ods. 2 a 4 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého vo veciach ochrany osobnosti je súd povinný konať o veci samej najneskôr do 30 dní od podania žaloby a je povinný rozhodnúť vo veci najneskôr do jedného roka od podania žaloby. Pritom tvrdil, že tieto zákonné lehoty neboli dodržané. Konkrétne potom namietal, že za zbytočné prietahy treba považovať hlavne postup okresného súdu, ktorý spočíval v zaslaní originálu súdneho spisu (namiesto kópie) „inému súdu,“ napriek tomu, že sťažovateľ nebol účastníkom disciplinárneho konania vedeného na Krajskom súde v Žiline, ktorému bol súdny spis zaslaný.

Preskúmaním doterajšieho konania sp. zn. 27 C 31/00 pred okresným súdom z príslušného súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovné skutočnosti:

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd z predloženého súdneho spisu okresného súdu zistil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 31/00 ide o žalobu sťažovateľa o ochranu osobnosti proti Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky v súvislosti so žiadosťou ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 7121/1999-40 z 19. novembra 1999 o vyplnenie finančného priznania v lehote do 30. novembra 1999 (predĺženej do 13. decembra 1999).

Z hľadiska povahy veci sa k nej pridružili procesné prekážky vyvolané skutočnosťou, že pôvodne táto vec napadla 13. apríla 2000 na Okresný súd v Žiline, na ktorom sťažovateľ pôsobil ako jeho predseda a neskôr ako jeho sudca, v dôsledku čoho bolo potrebné, aby sa najprv konalo a rozhodovalo na viacerých stupňoch sústavy všeobecného súdnictva (krajský súd, najvyšší súd) o prípadnom vylúčení sudcov a o prikázaní veci na konanie a rozhodnutie inému okresnému súdu v pôsobnosti krajského súdu. Sťažovateľ ako osoba zná práva a povinnosti sudcov a požiadaviek kladených na ich nezávislosť a nestrannosť musel s touto procesnou prekážkou rátať už pri podávaní svojej žaloby. Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na uvedené skutočnosti vec predpokladala určitú zložitú, ktorá sa najmä v počiatočnom štádiu súdneho konania podieľala na jeho dĺžke.

Ústavný súd samotnú vec nepovažoval za právne či fakticky zložitú, keďže v nej išlo len o prípadné doplnenie a hodnotenie (právnu kvalifikáciu) už predložených dôkazov.

2. Ďalším kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prieťahov v konaní sp. zn. 27 C 31/00, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľa ako súčinnosť (neodkladne zaplatil súdny poplatok, zúčastnil sa na nariadených pojednávaniach, poskytol dostupné dôkazy), v dôsledku čoho jeho správanie neprispelo k celkovej dĺžke konania.

Správanie druhého účastníka konania (Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky) nebolo súčinnosť (neúčast' na nariadených pojednávaniach). Okresný súd však využil dostupné prostriedky podľa Občianskeho súdneho poriadku (vrátane poriadkovej pokuty) na dosiahnutie nápravy.

3. Tretím kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným prieťahom v konaní sp. zn. 27 C 31/00 vedenom na okresnom súde ako na označenom súde, voči postupu ktorého bola sťažnosť po predbežnom prerokovaní ústavného súdu prijatá, je postup samotného súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti zistil, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Nc 99/2000 z 23. júna 2000 bola vec prikázaná podľa § 12 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku okresnému súdu.

V ďalšom období, a to od 21. augusta 2000 do 30. apríla 2001, bol spis predložený disciplinárnemu súdu, teda Krajskému súdu v Žiline, a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. V tejto súvislosti ústavný súd dospel k záveru, že otázku, či toto obdobie možno považovať za zbytočné priet'ahy zapríčinené postupom okresného súdu, nemožno hodnotiť izolovane, t. j. bez zreteľa na okolnosti, v ktorých sa okresný súd nachádzal, ako aj na jeho ďalšie konanie a postup, ktoré nasledovali po vrátení spisu disciplinárnym súdom. Skutočnosť, že okresný súd zaslal originál spisu namiesto jeho kópie, bolo potrebné posúdiť aj s ohľadom na príslušnú zákonnú úpravu.

Podľa názoru ústavného súdu odoslanie originálu spisu alebo jeho kópie vzhľadom na existujúcu právnu úpravu je otázkou vhodnosti a nie správnosti postupu okresného súdu. V čase, keď okresný súd zaslal disciplinárnemu súdu originál spisu, nemohol predpokladať prekážku, ktorá tým vznikne pre ďalší postup vo veci. Okrem toho okresný súd opakovane požadoval vrátenie spisu.

Ústavný súd sa preto v daných súvislostiach podrobnejšie zaoberal obdobím po vrátení spisu okresnému súdu, t. j. po 30. apríli 2001. Okresný súd vyzval 11. júna 2001 sťažovateľa na doplnenie podania. Pojednávanie nariadené okresným súdom na 5. október 2001 sa konalo bez prítomnosti odporcu a po vypočutí sťažovateľa bolo odročené na 14. december 2001. Pre neprítomnosť odporcu okresný súd pojednávanie znovu odročil, pričom uznesením č. k. 27 C 31/00-90 uložil odporcovi poriadkovú pokutu vo výške 5 000 Sk pre neustanovenie sa na pojednávanie a nevyjadrenie sa k návrhu. Po vyjadrení odporcu 15. februára 2002 a po jeho ustanovení právneho zástupcu v tomto konaní okresný súd pojednávanie nariadené na 1. marec 2002 odročil na 6. marec 2002 za účelom vyhlásenia rozsudku. Na tomto pojednávaní okresný súd vyhlásil rozsudok vo veci samej za prítomnosti oboch účastníkov konania (od 6. mája do 28. mája 2002 sa potom spis za

účelom zapožičania nachádzal na ústavnom súde; rozsudok bol doručený sťažovateľovi 18. júna 2002).

Ústavný súd dospel k záveru, že hoci okresný súd rozhodol vo veci 21 mesiacov po tom, ako mu bol postúpený spis, je potrebné zohľadniť okolnosti daného prípadu. Ak sa totiž od tohto celkového obdobia odráta obdobie 8 mesiacov, počas ktorého sa spis nachádzal na Krajskom súde v Žiline a na Najvyššom súde Slovenskej republiky, potom celkový čas, ktorý okresný súd potreboval na samotné konanie až do vyhlásenia rozsudku, bol 13 mesiacov. Keďže po vrátení spisu okresný súd konal vo veci plynulo a bez zbytočných prieťahov, ústavný súd je toho názoru, že celková doba trvania konania nie je natoľko závažná, aby ju bolo možné považovať za porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

S prihliadnutím na všetky uvedené dôvody ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené nebolo.

Vzhľadom na vyššie uvedené bolo už bez právneho významu zaoberať sa žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadostučinenia a vzhľadom na výsledok konania ústavný súd nepriznal sťažovateľovi náhradu trov konania pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2003